

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnia hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

**Raemond, Florimond de
Coloniae Agrippinae, 1655**

VII. Misera imperitae plebis stultitia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

prætereo *Mansfeldianos, Hessianos, Lopenses, Macedonians*, de quibus *Hosius in AntiBrentio*, & alij: qui omnes ad reformatam Ecclesiæ se natos dicunt. Quamvis autem plerique harum sectarum, quas in præcedentibus capitibus enumerauimus, Auctores in suo, ut ita dicam, sumatio suffocati sunt, non paucos tamen successores reliquerunt, qui populis Septemtrionalibus opinionum suarum fumos vendiderunt: quorum memoria æterna posterioris tradenda est. Quamvis horum quoque memoriam non aliter, quam *Perilli* taurum consuari operæ preium videretur, ut quoties eorum nomen usurpatur, tortes maledictiones & execrationes in auctorum capita iaciantur.

VII. Ab his miseri & recordes homines exanimati, iam hunc iam alium nouorum istorum va-
cum se tabantur. Vidi istis supra eos qui montes Apocellanos, ductu Prophetæ sui, consenderunt, ut inde ad cœlum ascenderet: hic nouum audiprophetam, Lutheri discipulum, certum diem extre-
mo iudicio & cœlorum apertioni constituentem;
de quo *Hanardus Gumerius* scribit. (a) Hic Michael Stifelius Arithmetice aliquantum gnarus fuit: qui vidente fere atque audience Luthero in pago VVitebergæ vicino, *Holzendorff* dicto, auditibus suis, ad quos docendos a Luthero fuerat appositus, persuasit, n*i*. die Octob. A. M D XXXIII. Mundis fore finem. Hac fama diuulgata, plerique in Saxoniam & Misnia relicta agricultura, & omni ne-
gociorum cura abiecta, totos se orationibus dedi-
cerunt. Forte illo ipso die post horam decimam, quā ille ultimam cōstituerat, atrox tempestas exor-
ta, vaticinio fidem pœne fecit: cuius tamē vanitatē cœlum non multo post rursus serenatum & multo magis quam antea sudum, præfecit. Tū Stifelius vates captivus VVitebergam abductus, sed Luthe-
ri opera liberatus, & ad Ecclesiam suam fuit re-
missus. Hac de re elegantes extant Poetæ cuiusdam versus, quos hoc loco apponere vīsum est.

*Eheu! Fausto (precor) nunc, quod me perdidit audi.
Est in Saxoniam, qua menutruuit alumnū,
Patria, de lignis Holzendorffia dicta vocatur.
Hac cum susciperet falsis de ratibus unum,
Se simul & miseris nos perdidit ipsa colonos
Funditus: & miserè stricto velut ense permit.
Namque Michaelē quendam pro vate recepit
Nomine Stifelium, socium comitemq; Lutheris,*

Cum coleret monachos, & cum turbaret eosdem.

Ise sacratans mysteria scire deorum,

Quadratin numeri secum ratione putatas,

Dixit in hoc ipso, quem nos memorauimus anno,

Quod foret Octobris decimam lux circiter horam

Tertia supream peritur terminus sui.

Credita sub tanto restanquam vera magistro,

Agricolas ruri, sed & intra maniacues

Luminibus claris obducta nubes fallit.

Quem non deciperet? credebat idipse Lutherus

Vaticinaturo, subscribatur Melanchthon.

Hi qui Misniacam subigebant vomere terram;

Et qui Saxonici cultores ruris eramus:

Incultos agros, incultaq; tecta domorum,

Et patiabamur sine frugibus arnaperire,

Hoc satis esse rati, si tantum venter haberet,

Quantum sufficeret dictas ad temporis horas.

Nos igitur socij, summis pro viribus omnes

Pergracabamur sic, ut nihil esset in ore,

Nil itidem pecoris, cum tempora dicta venirent.

Cum tamen ille dies Octobris tertius esset,

Conveniunt omnes, quarum stultissimus ipse

Consistit medies faustumq; precatur; & orat:

Agricolas etiam frustra metuensibus, inquit

Stifelius clamans: surgendi tempus adesse,

Supremumque diem nostra venisse salutis.

Nam quo quisque modo vestitus staret ibidem,

Hoc debere statim cœlo super ethera ferri.

At cum iudicij iandidum tempus abisset

Vt dubitans secum præ sagia falsa putaret,

Fortuita quidam veniens ab origine ventus,

Eludit subito mendacem turbine vatem,

Qui simul ac periret, nos panè periuimus vna,

Quod non adfuerit iudex cum turbine Christus.

Nam propter pecudes, propter bona perdita, mœstis

Grata dies nobis toties promissa fuisset.

Ergo Stifelium manibus post terga reuinūtis

Atq; manus pedibus per muua vinculanexit;

In currus positum punc hac raptamus, & illuc,

Donec ad eximiam fessi deuenimus urbem,

Candida qua nigris fortitur nomina montis.

Hic nos iudicio damnandum sistimus & quo,

Parva petitur: magno solatia damno.

Sed frustra petimus frustra culpamus iniquum,

Frusta a carceribus clausum detrudinet hostem:

Quo duce communis sortia fortuna perisset:

Nam (quia de corio fuit ipse Lutherus eodem,

E quo Stifelio factum dedit ocrea nomen)

De manibus nostris, & certa morte redemptum

Excellens magica turpisissimus arte Lutherus

Stifelium

Stifelium nota & prefectum reddidit adi.
Nos vero miseros, miseros nos ille reliquit
Elusos miserè, quorū pars rabe perivit:
Pars sua crudeli confudit pectora ferro.
Pars, quorum numerum fugiens mæstissimua auxi,
Diuersas adiūt patrijs à sedibus oras.
O utinam vero contingeret in simus ordo,
In quo seruiti mihi ponderaferre liceret.

Alius quidam recordiā Stifelio nihil cedens, è nostra schola egredius, (a) Ioannes Campanus nomine, in Clivensi ditione populo similibus deliramentis illusit. Omnes vero hi, quos in hæresi hoc theatro diuerso habitu à nobis productos vidisti, quamvis ipse Orcus nihil euomere potuisset execrabilius, impijs suis erroribus Sacram Scripturam prætexebant, hanc cynosuram suam & regulam esse iactabant; nec quidquam in ore ipsorum erat frequenter quam Euangelium: à quo etiam more omnia hæreticorum superbum sibi, ad Catholicis insulandum sumentes titulum, EVANGELIUS appellari voluerunt. Et hunc quidem titulum non Lutherantur, sed & Zuingiani, Calvinistæ, Anabaptistæ, & alij omnes ex æquo sibi vendicant.

VIII. Horum unus equestris ordinis, solus facere tentauit quod ipse diabolus tentare vix ausit. Contra enim quam alij fecerant, Sacram Scripturam penitus abolere conatus est, Lycurgi credo, exemplo, qui leges suas scripto consignari noluit. Hanc enim omnium controversiarum, & litium aiebat esse subiectum. Gaspar Schuuenckfeld ei nomen fuit, quem Lutherus per ludibrium Stinchfeld appellare solebat. Licet vero doctrina huius hominis omnium fere reliquorum dogmatis aduersaretur, non paucos tamen haec fuit sectatores. Fuit vero Schuuenckfeld natione Silesius, nobili loconatus, disertus admodum, qui sectam quandom inter Romanum Antichristum & Lutherum hæresiarcham, vt VVigandus scribit, & ipse in libro *De triplex vita* fatetur, intermedium cedere instituit; petitis ex Apocalypsi præcipue argumentis vel deliramentis potius, & in omnibus non litterali, sed mystico seu spirituali quæsito sensu. Inter alios ipsius sectatores quos eloquentia & doctrina sibi adiunxerat, fuit Sigismundus quidam Pastor Lignicensis, qui vñ cum Schuuenckeldio Silesia populos multis erroribus implicauit. A Friderico Palatino Comite ejetus Schuuenckfeldius in Saxoniam abijt, ubi cum Lutherò de aliquot Fidei

articulis disputauit, persuaderi tamen non potuit, vt ad Lutheranam Ecclesiam, cum qua diuortium fecerat, rediret. E Saxonia Augustam Vindelicorum, atque inde Ulmam & Argentoratum peruexit, nouam suam religionem, totam spiritualem, & nihil carnale, vti dicebat, redolentem, vbiue disseminans, ac plures passim tam eloquètia quam xterna vita sanctitate siquidem in se ipsum valde uit rigidus, & hominum iudicio agebat vitam valde alienam à virtutis, quæ apud Lutheranos vigebant, à quibus suos strenue auocabat, & priuatum in domibus habens conciones ad se alliciebat. Suos sectatores Confessores glorie Christi appellari voluit. Lutherus vero hunc hominem acerbe oderat & quamvis, ex Lutheri scriptis dogma de Deificatione Christi hominishauisse se profiteretur, nihilominus tam ipse quam omnes cum ipso sentientes in Conuentu Anno MDXXXVII. Smalcaldiæ habito, hærelos fuerunt condemnati. Eius de Cœna Domini sententia sic Explicationi V. Wolfgangus Capito magni nominis Prædicans applaudit, præfatione libris eius præfixa.

Præcipua erratici huius Equitis dogmata fuérunt: (b) Ad salutem consequendam nec legē nec scriptura opus esse: oportere hominem diuina inspiratione doceri, & Dei opera in magno huius Vniuersi libro proposita contemplari, arque ex eis Dei cognitionem haurire. Scripturam S. meram esse creaturam & occidentem literam: Iesum Christum non contineri sub littera; sed diuino spiritu, quise hominibus communicet, cognoscendum esse. Ad hæc probanda, S. Scripturæ vrebatur testimonij: (c) Ac primo, annon, inquit, apud S. Mattheum ipse Salvator dicit, Nos unum tantum magistrum in cœlis habere, neque alium esse qui docere nos possit aut debeat? Et apud S. Ioannem, solus Christus Verbum esse dicitur. Et D. Paulus, Littera, inquit, occidit: spiritus autem vivificat &c. Hic vero mi Lector vide quælo, quam turpiter homines S. Scriptura abutantur, & insignem hominis improbitatem. Scripturam ipsa Scriptura impugnare arque cuertere conantur: vt legere est in libris ab ipso editis. De abusis Euangelij, & De Verbo Dei. Simili ratione Ambro-

B b sius,

a Lindanus lib. 1. cap. 9. defug. Ido. b Vid. Confess. Mansfeld. & Lauren. Hartenr. Illyr. in Praef. super Epistola Postell. Vlenberg. Vit. Lubr. cap. 32. n. 2. Schlusselb. in Catal. Heret. de Schuuenck. Curcus in Chron. Silesia Anatomi. Eccl. Catholica Tract. 1. c Esa. 18. 1ere, 29. 1. Thessal. 5. 2. Pet. 1. &c.